

UN CAMÍ CAP A UNA SOCIETAT INCLUSIVA: L'ESCOLARITZACIÓ EQUILIBRADA AL MUNICIPI DE MANACOR

Antoni Gomila Grimalt

RESUM

Aquest treball pretén documentar des d'una perspectiva històrica el procés que ha viscut el municipi de Manacor per fer front a la segregació escolar. A partir de les dades demogràfiques s'analitzen els canvis que ha patit la població els primers vint anys del segle XXI i les conseqüències directes que han afectat el panorama educatiu local. Els pactes d'escolarització, consensuats per tots els membres la comunitat educativa, van obrir pas a un nou sistema de distribució de l'alumnat entre tots els centres escolars, cosa que va fomentar una societat més inclusiva.

RESUMEN

Este trabajo pretende documentar desde una perspectiva histórica el proceso que ha vivido el municipio de Manacor para hacer frente a la segregación escolar. A partir de los datos demográficos se analizan los cambios que ha sufrido la población en los primeros veinte años del siglo XXI y las consecuencias directas que han afectado al panorama educativo local. Los pactos de escolarización, consensuados por todos los miembros de la comunidad educativa, abrieron paso a un nuevo sistema de distribución del alumnado entre todos los centros escolares, lo que fomentó una sociedad más inclusiva.

---

1. INTRODUCCIÓ

Una societat inclusiva considera que tots els seus integrants tenen els mateixos drets i oportunitats simplement pel fet de ser humans. A més, ha de ser capaç d'adaptar-se a les diferents persones i oferir oportunitats de desenvolupament i benestar. Si no podem donar el mateix valor a tots els que formen part d'una comunitat, debilitarem les seves estructures bàsiques de dignitat i, inevitablement, es fomentarà la desigualtat i la injustícia. De fet, una societat inclusiva respon a un sistema obert que garanteix els drets i les llibertats de totes les persones en condicions d'igualtat. Totes les minories divergents que la conformen (immigrants, refugiats, persones amb alguna discapacitat...) poden participar plenament en tot allò que fa referència a la col·lectivitat.

El concepte d'inclusió està íntimament lligat amb la cultura, valora la diversitat i considera les diferències entre les persones com un impuls per al desenvolupament i el benestar comú. El respecte a la diversitat millora la convivència i fomenta la creació d'oportunitats equitatives i reals.

El fort moviment migratori que viu la comunitat de les Illes Balears i el municipi de Manacor en particular pot afavorir un progressiu creixement de la pobresa i, per tant, un augment en les desigualtats. En aquest sentit, resulta imprescindible

impulsar mesures integradores amb l'objectiu de garantir el benestar social de tota la ciutadania. Arribats a aquest punt, l'escola i l'educació tenen un paper primordial per dur a bon port el concepte d'inclusió social. A ningú no li escapa que aquest augment constant de població immigrada ha afectat de manera directa i complexa les aules dels nostres centres educatius, que no són ni més ni pus que el reflex de la societat on vivim.

2. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE MANACOR A L'ENTRADA DEL SEGLE XXI

Durant el segle XX les Illes Balears han sofert canvis demogràfics de tal intensitat que han provocat tot un seguit de conseqüències sobre la població illenca. Els habitants de l'arxipèlag ja superaven el milió el 2008 i arribaven a ser 1.219.404 l'any 2021.

Les causes que han fet possible aquest elevat creixement demogràfic (general a tot el conjunt de l'Estat espanyol) les hem d'anar a cercar sobretot en la forta onada immigratòria que tengué el seu origen a partir de l'any 2000. De totes maneres, el cas de les Illes Balears mostra una incidència especial pel fet de la superposició dels fluxos d'immigració residencial procedent d'Europa i de nous nadius procedents de països en vies de desenvolupament. De fet, el percentatge de població estrangera empadronada a les Illes Balears el 2005 va ser del 15,9%, quan la mitjana estatal sols arribava al 8,5%.

Respecte a l'illa de Mallorca, el nombre de persones estrangeres va anar seguint una tendència alcista i va superar els 120.000 habitants estrangers el 2005. La major part provenien de diferents països de la Unió Europea (38,8%), seguits pels d'Amèrica del Sud (31,8%). Els procedents de països africans suposaven el 14,9% de la immigració, molt lluny encara dels percentatges que s'arribarien a assolir solament uns anys després.

El cas de Manacor, pel que fa a immigració, és un clar exemple d'aquest augment de població nouvinguda. Així, sense anar més lluny, el 1998 el seu padró era de 30.177 habitants i solament deu anys després ja arribava a la xifra de 39.434. Aquesta línia ascendent no s'ha aturat mai de pujar, ja que l'any 2021 les dades oficials reflecteixen que al municipi manacorí hi vivien 44.809 persones.

Tal volum de població no respon a un augment de la natalitat dels habitants de nacionalitat espanyola del nucli manacorí, sinó, com ja s'ha dit anteriorment, a un alt índex d'immigració sostingut al llarg dels anys.

El quadre que reproduïm a continuació refereix el total del padró del municipi manacorí, la població nascuda a Manacor o en una altra comunitat de l'Estat espanyol i la població estrangera. En podem extreure les dades que ens corroborarien tot el que hem anat exposant. Si ens fixam en la població nascuda a Manacor o en una altra comunitat de l'Estat espanyol i la comparem amb la

població estrangera, veurem clarament que els habitants estrangers residents a Manacor han augmentat fins a 9.376 persones. Això suposa un creixement de quasi un 17% en tan sols 23 anys, fins a arribar a situar la població immigrada en el 20,92% del total l'any 2021. Cal fer notar, encara que no sigui gaire significatiu per al nostre estudi, el descens de més de 2.000 estrangers en el període comprès entre 2014 i 2016, causat segurament per la forta crisi econòmica del moment.

QUADRE 1. Classificació de la població del municipi de Manacor

Any	Població total de Manacor	Població nascuda a Manacor o en una altra comunitat d'Espanya	Població estrangera
2021	44.809	35.433 (79,07%)	9.376 (20,92%)
2020	44.527	35.302	9.225
2019	43.808	34.996 (79,88%)	8.812 (20,11%)
2018	42.631	34.609	8.022
2017	41.095	33.960	7.135
2016	40.279	33.445	6.834
2015	40.170	33.051	7.119
2014	40.264	32.702	7.562
2013	41.049	32.201	8.848
2012	40.831	32.010	8.821
2011	40.873	32.096	8.777
2010	40.859	31.977	8.882
2009	40.548	31.716	8.832
2008	39.434	31.506	7.928
2007	37.963	31.803	6.880
2006	37.165	31.139	6.026
2005	35.908	30.537	5.371
2004	35.512	30.865	4.647
2003	34.335	30.241	4.094
2002	33.326	30.063	3.263
2001	31.575	29.322	2.253
2000	30.923	29.126	1.797
1999	30.154	28.724	1.430
1998	30.177	28.944 (95,91%)	1.233 (4,08%)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT)

Arribats a aquest punt, resulta interessant analitzar la nacionalitat dels nous nadius que han provocat aquest elevat índex migratori al municipi manacorí. El quadre 2 que reproduïm tot seguit mostra el total de la població estrangera del municipi de Manacor entre els anys 2010 i 2021. La classificació abasta els països que

conformen la Unió Europea, els de la resta d'Europa, Àfrica, Amèrica del Nord, Amèrica Central, Amèrica del Sud, Àsia i Oceania. Resulta fàcil observar que Àfrica (sobretot el Marroc) és el lloc que produeix més emigració cap al municipi, seguit dels països d'Amèrica del Sud i, cada vegada menys, els països de la Unió Europea.

Pel que fa al col·lectiu magrebi, als inicis dels anys 2000 els homes suposaven el 85% del total de la població magrebina. Al final de la mateixa dècada les dones marroquines ja suposaven el 41% del total. L'augment d'aquesta població femenina i del conjunt de la comunitat marroquina en general es degué al constant procés de reagrupament familiar.

QUADRE 2. Classificació de la població estrangera del municipi de Manacor (en nombres absoluts)

Any	Total	Resta UE-15	Resta UE-25	Resta UE-27	Resta Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica Central	Amèrica del Sud	Àsia	Oceania
2010	8.882	2.830	122	122	130	3.160	24	203	1.957	215	0
2011	8.777	2.909	144	272	132	3.127	15	218	1.745	214	1
2012	8.821	2.942	170	278	134	3.169	18	216	1.670	223	1
2013	8.848	3.000	176	289	132	3.230	21	248	1.520	231	1
2014	7.562	1.651	156	281	100	3.322	27	278	1.499	247	1
2015	7.119	1.572	153	251	88	3.167	36	266	1.321	264	1
2016	6.834	1.297	129	232	92	3.230	41	273	1.264	275	1
2017	7.135	1.286	119	244	110	3.364	38	320	1.353	301	0
2018	8.022	1.422	129	265	133	3.648	38	392	1.671	324	0
2019	8.812	1.530	147	289	143	3.948	40	465	1.916	331	3
2020	9.225	1.485	156	274	162	4.139	40	524	2.117	327	1
2021	9.376	1.324	151	258	367	4.242	46	519	2.158	308	3

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT).

Si analitzam l'evolució de la població estrangera del municipi de Manacor en els darrers anys (vegeu el gràfic següent), notarem que l'any 2010, per exemple, el percentatge de nouvinguts provinents de països europeus i el de persones procedents de països africans es trobaven quasi en un empat del 35%. Curiosament, però, arribats a l'any 2021, el percentatge canvia substancialment. La immigració provinent d'Àfrica arriba ja al 45,24%, mentre que la dels països europeus se situa entorn del 22%, percentatge molt similar al dels països d'Amèrica del Sud.

QUADRE 3. Classificació de la població estrangera del municipi de Manacor (percentatges)

Any	Resta UE-15	Resta UE-25	Resta UE-27	Resta Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica Central	Amèrica del Sud	Àsia	Oceania
2010	31,86	1,37	1,37	1,46	35,57	0,27	2,28	22,03	2,42	0
2011	33,14	1,64	3,09	1,50	35,62	0,17	2,48	19,88	2,43	0,01
2012	33,35	1,92	3,15	1,51	35,92	0,20	2,44	18,93	2,52	0,01
2013	33,90	1,98	3,26	1,49	36,50	0,23	2,80	17,17	2,61	0,01
2014	21,83	2,06	3,71	1,32	43,93	0,35	3,67	19,82	3,26	0,01
2015	22,08	2,14	3,52	1,23	44,48	0,50	3,73	18,55	3,70	0,01
2016	18,97	1,88	3,39	1,34	47,26	0,59	3,99	18,49	4,02	0,01
2017	18,02	1,66	3,41	1,54	47,14	0,53	4,48	18,96	4,21	0
2018	17,72	1,60	3,30	1,65	45,47	0,47	4,88	20,83	4,03	0
2019	17,36	1,66	3,27	1,62	44,80	0,45	5,27	21,74	3,75	0,03
2020	16,09	1,69	2,97	1,75	44,86	0,43	5,68	22,94	3,54	0,01
2021	14,12	1,61	2,75	3,91	45,24	0,49	5,53	23,01	3,28	0,03

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT).

Tanmateix, tot aquest flux migratori sostingut al llarg dels anys no ha provocat que els naixements produïts al municipi de Manacor hagin experimentat un augment exponencial. El que sí que ha crescut de manera significativa al llarg dels darrers 20 anys ha estat el nombre d'infants nascuts de mares estrangeres. Hem passat de tan sols 37 nadons l'any 2000 (el 9,25% del total) a 189 (el 42,47%) el 2020.

D'altra banda, els naixements de nins i nines de mares espanyoles demostra l'efecte contrari. Si l'any 2000 en nasqueren a Manacor 363 (xifra que representa el 90,75%), 20 anys després aquest nombre es reduí a just 256 (el 57,52%).

De fet, la concentració d'immigrants en un territori com el municipi de Manacor, el posterior naixement dels seus fills i filles i la posada en pràctica dels programes de reunificació familiar provocaren tot un seguit de qüestions relacionades directament amb l'escolarització d'aquesta tipologia d'alumnat. Aquest augment constant de població immigrada a Manacor marcà la realitat educativa del municipi i es manifestà en una quantitat més elevada d'alumnat de procedència estrangera als centres educatius en qualsevol moment del curs escolar.

Nogensmenys, un tema cabdal que afectà el seu procés educatiu fou la segregació en determinats centres de Manacor i Porto Cristo. Aquesta situació desembocà en tot un moviment social de lluita que obligà les institucions públiques a trobar solucions a una problemàtica de complexa gestió.

QUADRE 4. Naixements al municipi de Manacor

Any	Total	Mare espanyola	Mare estrangera
2020	445	256 (57,52%)	189 (42,47%)
2019	453	286 (63,13%)	167 (36,86%)
2018	448	288 (64,28%)	160 (35,71%)
2017	472	292 (61,86%)	180 (38,13%)
2016	445	281 (63,14%)	164 (36,85%)
2015	435	281 (64,59%)	154 (35,40%)
2014	440	302 (68,63%)	138 (31,36%)
2013	454	283 (62,33%)	171 (37,66%)
2012	452	287 (63,49%)	165 (36,50%)
2011	485	299 (61,49%)	186 (38,35%)
2010	503	274 (54,47%)	229 (45,52%)
2009	536	310 (57,83%)	226 (42,16%)
2008	515	316 (61,35%)	199 (38,64%)
2007	512	344 (67,18%)	168 (32,81%)
2006	487	345 (70,84%)	142 (29,15%)
2005	440	336 (76,36%)	104 (23,63%)
2004	401	327 (81,54%)	74 (18,45%)
2003	417	335 (80,33%)	82 (19,66%)
2002	439	373 (84,96%)	66 (15,03%)
2001	387	335 (86,56%)	52 (13,43%)
2000	400	363 (90,75%)	37 (9,25%)

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT).

3. ELS INICIS DE L'ESCOLARITZACIÓ EQUILIBRADA

Parlar d'escolarització equilibrada ens du forçosament a haver de parlar de segregació escolar. Aquest és un problema estretament relacionat amb la qualitat educativa, la llibertat d'educació i l'equitat. Podem definir la segregació escolar com la concentració d'una mateixa tipologia d'alumnat en alguns centres educatius. Quan aquest fenomen es produeix de manera excessiva es pot convertir en un greu problema per a la igualtat d'oportunitats i l'eficiència del sistema educatiu.

Si analitzam les causes que afavoreixen la segregació escolar, veurem que diversos autors coincideixen a assenyalar com les més importants la segregació residencial, la lliure elecció de centre per part de les famílies i la doble xarxa escolar pública-concertada. Frequentment, es generalitza la idea que les escoles

concertades tendeixen a segregar molt més que les escoles públiques. Pot ser que aquesta afirmació sigui certa, però no és lícit afirmar que l'índex de segregació escolar a totes les escoles públiques és molt baix i a totes les concertades molt alt. Aquesta problemàtica al municipi de Manacor ens ha demostrat com en els seus orígens solament algunes escoles concretes acumulaven un major nombre d'alumnes amb un perfil socioeconòmic i cultural baix que no es corresponia al de la població en general. La situació començava a ser delicada i va provocar que es desencadenàs tot un moviment social amb l'objectiu de combatre la segregació escolar i que l'alumnat dels centres escolars del municipi tengués una composició similar.

En aquest sentit, inicialment tengué un paper molt destacat la Plataforma per a l'educació. El 19 de març de 2013 des de les pàgines del seu blog ja reclamaven a les administracions públiques solucions per fer front a la segregació escolar:

Una de les qüestions que més han preocupat a la Plataforma per a l'educació de Manacor, des dels seus inicis, ha estat allò que es coneix com segregació escolar [...]. L'assoliment de determinats objectius educatius, com la reducció de l'abandonament escolar prematur o la millora de les competències educatives dels estudiants, no són possibles en un context de segregació escolar. La crisi econòmica que patim, però, no ha impedit que alguns municipis hagin o continuïn duent a terme una política de distribució equilibrada de l'alumnat d'origen immigrant o amb necessitats educatives específiques, un fet que demostra que és possible lluitar contra la segregació escolar.

Si el moviment era molt contundent, la realitat no era diferent. Els canvis dins la població iniciats a partir de la dècada de 2000 es reflectiren en l'entorn escolar, la qual cosa feu que l'Ajuntament de Manacor sollicitàs de manera oficial a la Conselleria d'Educació un repartiment equitatiu de l'alumnat. D'aquesta manera, se'n va fer ressò el diari *Ara Balears* en l'edició del 2 de juliol de 2013:

L'Ajuntament de Manacor demana a la Conselleria d'Educació "un repartiment equitatiu dels alumnes immigrants entre tots els centres escolars per evitar la segregació" a fi "d'assegurar la cohesió social". [...] Segons indica la moció que presentà l'equip de govern, hi ha centres que poden ser estigmatitzats per concentrar un alt percentatge d'alumnes d'origen immigrant. El regidor d'Educació i Serveis Socials, Roberto Flores, explicà que "el curs que ve, en una classe d'Infantil de l'escola Sa Torre, l'única persona que tindrà el català com a llengua materna és la tutora i hi haurà un molt baix percentatge d'alumnes que dominin el castellà". Però aquest centre no és l'únic amb aquest problema, ja que a l'escola de Primària Ses Comes el percentatge d'alumnes immigrants superarà el 40% en algunes aules; i en el cas del centre Simó Ballester, aquest percentatge arribarà al 80% en determinats grups (Sitges, 2013).

Un altre aspecte primordial a l'hora de combatre la segregació escolar fou la capacitat de consens social entre totes les parts implicades: l'Administració, les

escoles (públiques i concertades) i les associacions de pares i mares. El pacte al qual es va arribar estava basat en el repartiment de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) de manera equitativa entre totes les escoles del municipi, independentment de la seva titularitat. Es feia més que evident la necessitat de treballar vers un nou projecte per a les escoles del terme. Partint d'aquesta demanda, es va crear una comissió tècnica integrada pels directors i directores dels centres d'educació infantil i primària de Manacor i Porto Cristo, per representants de l'Ajuntament i el Consell Municipal i per la Conselleria d'Educació. Es reuniren periòdicament amb l'objectiu de dissenyar un pla específic d'escolarització per a Manacor.

4. COMENÇA LA DISTRIBUCIÓ EQUILIBRADA DE L'ALUMNAT

Un nou sistema d'escolarització de l'alumnat amb NESE començava a prendre forma, tot i que, evidentment, no restava escàpol de moltes dificultats i entrebancs. El curs 2015-2016 va ser el pioner a començar aquesta travessia. Es començaria pel nivell de 4t d'educació infantil i gradualment al llarg dels anys s'aniria estenent a tots els cursos. Es definiren les ràtios de 16 alumnes ordinaris, 6 NESE (amb desconeixement de les dues llengües oficials) i 1 alumne amb necessitats educatives especials (NEE) per aula. Així ho posava de manifest el titular del diari *Ara Balears* del dia 11 de maig de 2015: "Manacor aplicarà un pla per acabar amb [sic] la segregació a les escoles a partir del curs que ve. Un centenar d'alumnes immigrants amb necessitats lingüístiques es repartiran equitativament". Es podia dir més alt, però no més clar. La principal preocupació (vigent encara a dia d'avui) era repartir aquells infants de famílies immigrants que desconeixien tant el català com el castellà. El 2015, per exemple, els d'origen africà ja representaven el 44,48%. Segueix així la crònica del rotatiu abans esmentat:

Manacor farà un repartiment equitatiu dels alumnes nouvinguts amb necessitats lingüístiques a partir del curs vinent. El Consistori calcula que un centenar d'alumnes, dels 317 de tres anys que segons el padró començarien a anar a escola el curs 2015-2016, entraran en aquesta categoria.

A priori, la iniciativa igualarà les ràtios amb 23 alumnes a cada aula de 3 anys. D'aquestes places, 16 serien per a alumnes "ordinaris" (sense problemes de comprensió), 6 per a NESE lingüístics (fills de famílies immigrades que no saben ni català ni castellà) i 1 per a alumnes amb altres necessitats. [...] Amb aquest projecte, que segueix les passes d'un pla pilot iniciat aquest curs a sa Pobla, es pretén fer front a mitjan termini a la segregació escolar i, de retruc, igualar ràtios d'alumnes. Actualment, l'Escola d'Educació Infantil Sa Torre i el CEIP Simó Ballester tenen un percentatge molt elevat d'alumnat immigrant, que ha derivat en un estigma social que fa que algunes famílies refusin escolaritzar els seus fills allà. Això ha provocat gran desigualtat en les ràtios a cada escola, ja que els pares fan pressió per poder dur els fills a un altre centre. [...] Per dur a terme aquest pla, és imprescindible l'acord entre tots els centres educatius i la coordinació a

tres bandes (comunitat educativa-Ajuntament-Govern). En el cas de Manacor, enguany participaran en aquest repartiment d'alumnat els centres públics del Molí d'en Xema, Jaume Vidal Alcover, Sa Graduada, Simó Ballester, Sa Torre, Ses Comes i Mitjà de Mar; i els concertats de La Salle, Sant Vicenç de Paül, La Puresa i Sant Francesc (Bonnín, 2015).

D'aquesta manera, Manacor es convertia en el segon municipi a acordar un pacte amb l'objectiu de posar fi a la segregació escolar. Cal recordar que Sa Pobla ja havia posat en funcionament un pla pilot semblant un any abans. Malgrat tots els esforços i les bones intencions per dur endavant una iniciativa tan lloable, la posada en funcionament de tot el nou sistema crearia una certa controvèrsia. En realitat, no tots els nins i nines de tres anys que participaren en el procés d'escolarització d'aquell any obtingueren plaça en alguna de les escoles que havien triat en el període d'admissió. Tal circumstància provocà malestar i rebuig al pacte, ja que xocava frontalment amb el dret a la lliure elecció de centre per part de les famílies. De totes maneres, un sector molt important de la població valorà el treball que impulsà el Consell Escolar Municipal, els directors i les directores dels centres escolars, l'Equip d'Atenció Primerenca, la Conselleria d'Educació i l'Ajuntament de Manacor amb els seus serveis tècnics, que, en definitiva, feren realitat una primera distribució equilibrada de l'alumnat a les aules de 4t d'infantil.

Vist el resultat d'aquests primers pactes o plans pilot per lluitar contra els guetos socials i educatius, el curs 2017-2018 la Conselleria d'Educació ja col·laborava amb deu municipis. Als de sa Pobla, Manacor, Inca i Porreres, aquell any s'hi afegiren Palma (D), Alcúdia, Muro, Felanitx, Santanyí i Campos. El diari *Balears* en l'edició del 16 de març de 2017 tractava la notícia amb tot interès:

L'objectiu és que els gairebé 3.000 alumnes nouvinguts que arriben a les Illes [Balears] i aquells que necessiten un suport especial (NEE i NESE) es puguin distribuir de manera equitativa entre centres públics i concertats d'aquestes zones. Els criteris a cada indret varien en funció de la població. Així, per exemple, a Manacor hi ha 5 NESE per grup de 23 alumnes, mentre que a sa Pobla augmenten fins a 9. A les Balears, la mitjana d'alumnat NESE està al voltant del 15% (la normativa marca el 30%) i la fita que es marca la Conselleria és que no pugi més del 10% la diferència entre centres (Gelabert, 2017).

El camí que s'havia començat ja no tornaria enrere, ans el contrari. Per al curs següent (2018-2019) la Conselleria d'Educació confirmava que el municipi de Sant Antoni de Portmany, a l'illa d'Eivissa, s'afegia a la llista de zones amb convenis d'escolarització equilibrada. I, a més, anunciava que, per tal de garantir un repartiment equilibrat d'alumnes i fer possible una educació integradora basada en la cohesió social i en la igualtat d'oportunitats, la resolució d'escolarització d'aquell curs preveuria que no només es reservessin places per a alumnes amb NESE fins al final del període de preinscripció i matriculació en cada un dels centres públics i privats concertats, sinó també durant el període previst

de preinscripció i matriculació del mes de setembre, sens perjudici que es pogués autoritzar l'alliberament d'aquestes places per a alumnes amb NESE a favor d'alumnes ordinaris en municipis o zones concretes en què no hi hagués demanda de places per a aquest col·lectiu. L'Administració havia de legislar sobre aquest tema, puix que no fou exempt de controvèrsia en alguns moments del llarg camí cap a l'anelhada educació inclusiva.

5. CONCLUSIONS

La segregació escolar pot arribar a ser evitable sempre que l'Administració pública (amb tots els seus sentits) i la societat en general entenguin que és perjudicial i vulguin lluitar de valent per erradicar-la. El procés de passar de tenir escoles segregades a escoles normalitzades i diverses en els municipis amb forta immigració és un procés que s'ha de plantejar a mitjà i llarg termini.

Els territoris on s'han posat en pràctica els pactes d'escolarització equilibrada han demostrat resultats satisfactoris quant al repartiment d'alumnat amb desconeixement de les dues llengües oficials. Cal tenir en compte, però, que aquesta discriminació no afecta tota la població immigrada. Al municipi de Manacor, per exemple, els provinents de països sud-americans actualment representen el 23% del total de la població. Un xifra gens menyspreable si es té en compte sovint el baix perfil socioeconòmic i cultural d'aquestes famílies. S'haurà de vigilar a curt termini com evoluciona aquesta immigració i com s'escolaritzen els infants d'aquest perfil, si no volem caure en desigualtats a les escoles. Potser és un tema que a la llarga també necessiti mà de mestre.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Bonnín, M. (2015). Manacor aplicarà un pla per acabar amb la segregació a les escoles a partir del curs que ve. *Ara Balears*. Recuperat el 19 d'abril de 2022 de: <https://www.arabalears.cat/portada/manacor-aplicara-escoles-guetto-partir_1_3078305.html>.

Dupriez, V. (2009). La segregació escolar: reptes socials i polítics. *Debats d'Educació*, 14. Edició de la Fundació Jaume Bofill.

Gelabert, M. (2017). Educació impulsa l'escolarització equilibrada per evitar guetos. *Ara Balears*. Recuperat el 23 d'abril de 2022 de: <https://www.arabalears.cat/balears/educacio-impulsa-lescolaritzacio-equilibrada-guetos_1_1359420.html>.

Laaroussi, Z (2004). Els fluxos migratoris extracomunitaris a Manacor: trets, realitat, necessitats i recursos. III Jornades d'Estudis Locals de Manacor. Pp. 409-422.

Mas, E. (2021). La segregació escolar a Mallorca i bones pràctiques per aconseguir escoles més diverses. *Anuari de l'Educació de les Illes Balears*. Palma: Universitat de les Illes Balears / Fundació Guillem Cifre de Colonya. Pp. 216-230.

Salinas, J.; Santín, D. (2007). El impacto de la inmigración en el sistema educativo español. *XVI Jornadas de la Asociación de Economía de la Educación*. Pp. 45-57.

Sitges, J. (2013). Manacor exigeix un repartiment equitatiu d'immigrants als col·legis. *Ara Balears*. Recuperat el 12 d'abril de 2022 de: <https://www.arabalears.cat/partforana/manacor-repartiment-equitatiu-dimmigrants-collegis_1_2269370.html>.

Vidaña, L. (2018). Les alternatives dels plans d'innovació educativa a la integració de l'alumnat estranger. *Anuari de l'Educació de les Illes Balears*. Palma: Universitat de les Illes Balears / Fundació Guillem Cifre de Colonya. Pp. 92-111.

Altres recursos:

<http://ibestat.caib.es>